

Súd: Okresný súd Topoľčany
Spisová značka: 6C/52/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4615200538
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Ľuboš Chrenko
ECLI: ECLI:SK:OSTO:2015:4615200538.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Topoľčany samosudcom Ľubošom Chrenkom v právnej veci navrhovateľa: Q. P., A.. XX.XX.XXXX W. S. Ľ. C. XXXX/XX, proti odporkyňi: N. P., A.. XX.XX.XXXX W. S. P. Y. W. XXXX, o zaplatenie 5.693,82 eura s príslušenstvom, takto

r o z h o d o l :

r o z h o d o l :

Odporkyňa je p o v i n á zaplatiť navrhovateľovi 380 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne od 30.01.2015 do zaplatenia.

Vo zvyšku súd návrh z a m i e t a .

Žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ sa podaným návrhom domáhal uloženia povinnosti odporkyňi zaplatiť mu sumu 5.693,82 eura s príslušenstvom z dôvodu, že jeho manželstvo s odporkyňou bolo rozvedené rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 28.02.2001 č. k. 4C/12/2001 -17, ktorým bol maloletý C. P., A.. XX.XX.XXXX zverený do opatery matky, pričom výživné zo strany otca určené nebolo. Rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 09.10.2003 č. k. 1NcP/8/2003-35 bol zaviazaný prispievať na výživu maloletého C. sumou 1.000,-Sk (33,19 eura) mesačne s účinnosťou od 01.07.2002. Rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 27.05.2008 č. k. 10P/634/2007-58 mu bola zvýšená vyživovacia povinnosť na maloletého C. zo sumy 1.000,-Sk (33,19 eura) na sumu 1.300,-Sk (43,15 eura), s účinnosťou od 01.10.2007. Rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 12.04.2011 č. k. 9P/16/2011 -23 mu bola zvýšená vyživovacia povinnosť v prospech maloletého C. zo sumy 43,15 eura na sumu 60eur mesačne, s účinnosťou od 01.01.2011. Rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 24.10.2012 č. k. 9P/245/2013 -34 došlo k zmene rozsudkov práv a povinností k maloletému C., ktorý bol zverený do osobnej starostlivosti starej matky B. L. s účinnosťou od 01.10.2012 a on bol zaviazaný prispievať spolu s odporkyňou na výživu maloletého C. sumou 60 eur mesačne, s účinnosťou od 01.10.2012. Rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 09.04.2013 č. k. 11P/39/2013 - 45 bola zaviazaná odporkyňa prispievať zvýšeným výživným na maloletého C. sumou 80 eur s účinnosťou od 01.01.2013. Rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 29.04.2014 č. k. 4C/343/2013 -43 bolo určené, že nie je otcom maloletého C. P.. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 06.06.2014. Rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 24.06.2014 č. k. 9P/164/2014 - 10 mu bola zrušená vyživovacia povinnosť na maloletého C. s účinnosťou od 01.07.2014. Na základe uvedených rozhodnutí súdu zaplatil na výživné na maloletého C. P. za obdobie od 01.07.2002 do 31.08.2013 celkovo sumu 5.693,82 eura. Keďže podľa právoplatného rozsudku, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 06.06.2014 nie je biologickým otcom maloletého C. P. je zrejmé, že vyživovaciu povinnosť, ktorú plnil na základe rozsudkom plnil za niekoho iného. Poukazujúc

na rozsudok Najvyššieho súdu SR č. RI/1979 je možné, aby sa muž, ktorý s úspechom zaprel otcovstvo k dieťaťu domáhal náhrady nákladov vynaložených na dieťa aj proti matke, keďže druhý rodič dieťaťa nie je známy. Označiť muža, u ktorého prichádza do úvahy otcovstvo k maloletému C. môže len odporkyňa, ktorá je nečinná a jej nekonaním nemôže byť postihnutý a to obmedzením jeho dôvodného nároku na vyplatenie poskytnutého plnenia. Odporkyňa doposiaľ na jeho výzvu nereagovala a keďže mu dobrovoľne neuhradila výživné, ktoré plnil za iného je nútený domáhať sa, aby jej táto povinnosť bola uložená súdnym rozhodnutím.

Navrhovateľ vo svojej výpovedi uviedol, že návrh podal z dôvodu, že potom ako došlo k zapretiu otcovstva k maloletému C. volali mu zo sociálneho oddelenia, že má zameškané výživné 600 eur a že to treba zaplatiť, pričom z vyjadrenia odporkyne vyplývalo, že od neho zameškané výživné nechce. Potvrdil, že ide o zameškané výživné, ktoré nedoplatil a na základe toho bol podaný návrh na exekúciu. Voči odporkyni si uplatňuje nárok za obdobie od 01.07.2002 do 31.08.2013, po ktorú dobu platil výživné. Potom ako dostal do rúk anonymné testy DNA prestal platiť výživné. Vekrát sa pýtal odporkyne alebo jej matky, či C. je jeho syn a bolo mu povedané, že áno. Potvrdil, že pri rozvode manželstva tvrdil, že maloletý FG.lip nie je jeho syn. Za odporkyňou chodil iný muž, bolo to potom ako prišla z nemocnice. Raz ho našiel u nich a volal aj mestskú políciu.

Odporkyňa vo svojej výpovedi uviedla, že s návrhom nesúhlasí. Z manželstva s navrhovateľom pochádza tiež syn P., A.. XX.XX.XXXX. Keď mal syn rok, tak navrhovateľ začal tvrdiť, že P. nie je jeho a keď mal dva roky tak uzavreli manželstvo, keďže P. sa narodil pred uzatvorením manželstva. Po uzatvorení manželstva sa narodil maloletý C.. Stále žili s navrhovateľom ako manželia, ktorý vedel o tom, že C. nie je jeho synom. Počas trvania manželstva s navrhovateľom mala známosť s iným mužom, o čom navrhovateľ vedel, a keď maloletý C. mal rok tak sa rozviedli. Odvtedy sa navrhovateľ ani o jedno dieťa nezaujímal. Poukázala nato, že prečo až po toľkých rokoch navrhovateľ podal návrh na zapretie otcovstva, keď od samého začiatku vedel, že C. nie je jeho syn a tiež vedel, kto je otcom. Podľa nej je nárok navrhovateľa premlčaný a preto vzniesla námietku premlčania. Ďalej odporkyňa uviedla, že navrhovateľ ju začal fyzicky napádať a tvrdil, že maloletý C. nie je jeho. Viackrát bola nútená volať políciu. K exekúcií vedenej voči navrhovateľovi uviedla, že výživné je vymáhané jej matkou, teda starou matkou dieťaťa B. L., ktorej boli deti zverené. Potvrdila, že pokiaľ ide o obdobie, za ktoré vymáha navrhovateľ výživné, t. j. od 01.07.2002 do 31.08.2013 navrhovateľ si plnil svoju vyživovaciu povinnosť voči C..

Svedkyňa G. Y. uviedla, že pozná oboch účastníkov ako svojich známych, s ktorými sa poznajú asi 20 rokov a navzájom sa navštevovali. Podľa nej navrhovateľ vedel, že nie je skutočným otcom maloletého C. a to už odvtedy, ako odporkyňa ostala tehotná. Vedela to preto, že sa navštevovali a boli s odporkyňou kamarátky, navrhovateľ sa tak vyjadril, že nie je prirodzeným otcom maloletého C.. Potvrdil, že sa hovorilo, kto je skutočným otcom maloletého C.. Navrhovateľ vedel o tom, že nie je otcom, čo súviselo s tým, že fyzicky napádal odporkyňu práve kvôli tomu, že má s iným mužom dieťa. Podľa nej odporkyňa od začiatku navrhovateľovi povedala, že to nie je jeho dieťa.

Zo spisu tunajšieho súdu sp. zn. 4C/12/2001 súd zistil, že rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 28.02.2001 č. k. 4C/12/2001 - 17 bolo manželstvo účastníkov rozvedené. Pre čas po rozvode boli maloleté deti P. a to P., A.. XX.XX.XXXX Y. C., A.. XX.XX.XXXX zverené do výchovy a opateru odporkyne. Výživné zo strany navrhovateľa, teda otca, určené nebolo. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 11.04.2001.

Zo spisu tunajšieho súdu sp. zn. 1NcP/8/2003 súd zistil, že rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 09.10.2003 č. k. 1NcP/8/2003-30 bola navrhovateľovi uložená povinnosť prispievať na výživu maloletého P. mesačne sumou 1.200,-Sk (39,83 eura) a maloletého C. mesačne sumou 1.000,-Sk (33,19 eura), s účinnosťou od 01.07.2002. Matka maloletých detí, teda odporkyňa v tom čase bola nezamestnaná, poberal sociálne dávky 970,-Sk (32,20 eura), rodičovský príspevok 3.790,-Sk (125,80 eura), a rodinné prídavky. Bývala s deťmi u svojej matky, ktorej prispievala na domácnosť 2.000,-Sk (66,39 eura) mesačne.

Zo spisu tunajšieho súdu sp. zn. 10P/634/2007 súd zistil, že rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 27.05.2008 č. k. 10P/634/2007-58 bola zvýšená vyživovacia povinnosť navrhovateľa na maloletého P. zo sumy 1.200,-Sk (39,83 eura) na sumu 2.000,-Sk (66,39 eura) mesačne a na maloletého C. zo sumy 1.000,-Sk (33,19 eura) na sumu 1.300,-Sk (43,15 eura) mesačne, s účinnosťou od 01.10.2007. Zo

spisu ďalej súd zistil, že matka maloletých detí bola nezamestnaná, nepoberala dávky v hmotnej núdzi a príspevky k dávke. Z obsahu uvedeného spisu a z výpovede odporkyne vyplýva, že uviedla, že od 01.10.2007 bola zamestnaná s tým, že pracovný pomer mala uzatvorená na dobu určitú do 30.12.2007. Obývala 3-izbový byt patriaci jej matke, s ktorou žila v spoločnej domácnosti. Vyživovaciu povinnosť mala voči dvom maloletým deťom.

Zo spisu tunajšieho súdu sp. zn. 9P/16/2011 súd zistil, že rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 12.04.2011 č. k. 9P/16/2011-23 bola schválená rodičovská dohoda, podľa ktorej bola zvýšená vyživovacia povinnosť navrhovateľa na maloletého P. zo sumy 66,39 eura na sumu 80 eur mesačne a na maloletého C. zo sumy 43,15 eura na sumu 60 eur mesačne, s účinnosťou od 01.01.2011. Matka - odporkyňa podávala návrh dňa 18.01.2011 ako nezamestnaná, bola vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Z výpovede odporkyne v uvedenom konaní súd zistil, že uviedla, že je dobrovoľne nezamestnaná zo zdravotných dôvodov. Uzavrela manželstvo s manželom, ktorý žil v Rakúsku, ktorého navštevuje alebo on ju navštevuje na Slovensku, kde bývajú v 3-izbovom byte patriacom jej matke, v ktorom táto tiež žila a matke prispievala na poplatky vo výške 150 eur. Vyživovaciu povinnosť mala naďalej voči dvom deťom.

Zo spisu tunajšieho súdu sp. zn. 9P/245/2012 súd zistil, že rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 24.10.2012 č. k. 9P/245/2012-34 došlo k zmene rozsudku o úprave práv a povinností maloletých detí tak, že maloletý P. a maloletý C. boli zverení do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky B. L., A.. XX.XX.XXXX a obaja rodičia, teda navrhovateľ i odporkyňa boli zaviazaní prispievať na výživu maloletého P. v sume 80 eur a na maloletého C. každý v sume 60 eur mesačne, s účinnosťou od 01.10.2012. Zo správy Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany, odbor sociálnych vecí a rodiny zo dňa 23.10.2012 vyplýva, že matka maloletých detí, teda odporkyňa, je vydatá a žije vo Viedni.

Zo spisu tunajšieho súdu sp. zn. 11P/39/2013 súd zistil, že rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 09.04.2013 č. k. 11P/39/2013-45 bola uložená povinnosť odporkyni prispievať zvýšeným výživným na maloletého C. v sume 80 eur s účinnosťou od 01.01.2013. Zo spisu ďalej bolo zistené z oznámenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany, že odporkyňa nebola evidovaná ako uchádzač o zamestnanie, posledná evidencia bola v období od 26.04.2010 do 29.10.2011. Zamestnaná bola na základe dohody o pracovnej činnosti od 31.10.2011 do 31.12.2012, kde dosahovala hrubú aj čistú mzdu vo výške 130 eur mesačne. Vo svojej výpovedi odporkyňa v uvedenej veci na pojednávaní dňa 26.03.2013 uviedla, že pokiaľ si nemohla riadne nájsť prácu kvôli zdravotnému stavu, išlo o vážnu poruchu - ezofagiálna varícia. Tiež uviedla, že je vedená v agentúre ako opatrovateľka starých ľudí a to od 15.01.2013. Za mesiac január mala na základe tejto činnosti príjem 635,92 eura, pričom jej z toho strhli 360 eur. Z agentúry musela odísť kvôli problému s krížami.

Zo spisu tunajšieho súdu sp. zn. 4C/343/2013 súd zistil, že rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 29.04.2014 č. k. 4C/343/2013-43 bolo určené, že navrhovateľ nie je otcom maloletého C. P., A.. XX.XX.XXXX z matky N. P.. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 03.06.2014.

Zo spisu tunajšieho súdu sp. zn. 9P/164/2014 súd zistil, že rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 24.06.2014 č. k. 9P/164/2014-10 bola zrušená vyživovacia povinnosť navrhovateľa voči maloletému C., s účinnosťou od 01.07.2014.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov, svedkyne G. Y., oboznámením sa s obsahom spisov tunajšieho súdu sp. zn. 4C/12/2001, 1NcP/8/2003, 10P/634/2007, 9P/16/2011, 9P/245/2013, 11P/39/2013, 4C/343/2013 9P/164/2014, obsahom pripojených dokladov a zistil tento skutkový stav: Účastníci boli manželia, ich manželstvo trvalo od 06.09.1997 do 11.04.2001, kedy nadobudol právoplatnosť rozsudok tunajšieho súdu zo dňa 28.02.2001 č. k. 4C/12/2001-17, ktorým bolo manželstvo účastníkov rozvedené. Súčasne boli upravené práva a povinnosti k maloletým deťom P. a to P., A.. XX.XX.XXXX Y. O. C., nar. XX.XX.XXXX, ktoré deti boli zverené do výchovy a opaterky matky, teda odporkyne a výživné zo strany otca nebolo určené. Súčasne nad maloletými deťmi bol nariadený dohľad.

Rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 09.10.2003 č. k. 1NcP/8/2003-30 bola navrhovateľovi uložená povinnosť prispievať na výživu maloletého P.Ú. mesačne sumou 1.200,-Sk (39,83 eura) a maloletého C. mesačne sumou 1.000,-Sk (33,19 eura), s účinnosťou od 01.07.2002. Rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 27.05.2008 č. k. 10P/634/2007-58 bola zvýšená vyživovacia povinnosť navrhovateľa na maloletého P. zo sumy 1.200,-Sk (39,83 eura) na sumu 2.000,-Sk (66,39 eura) mesačne a na maloletého C. zo

sumy 1.000,-Sk (33,19 eura) na sumu 1.300,-Sk (43,15 eura) mesačne, s účinnosťou od 01.10.2007. Rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 12.04.2011 č. k. 9P/16/2011- 23 bola schválená rodičovská dohoda, podľa ktorej bola zvýšená vyživovacia povinnosť navrhovateľa na maloletého P. zo sumy 66,39 eura na sumu 80 eur mesačne a na maloletého C. zo sumy 43,15 eura na sumu 60 eur mesačne, s účinnosťou od 01.01.2011. Rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 24.10.2012 č. k. 9P/245/2012 -34 došlo k zmene rozsudku o úprave práv a povinností maloletých detí tak, že maloletý P. a maloletý C. boli zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky B. L. a obaja rodičia, teda navrhovateľ i odporkyňa boli zaviazaní prispievať na výživu maloletého P. v sume 80 eur a na maloletého C. každý v sume 60 eur mesačne, s účinnosťou od 01.10.2012. Rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 09.04.2013 č. k. 11P/39/2013-45 bola uložená povinnosť odporkyni prispievať zvýšeným výživným na maloletého C. v sume 80 eur s účinnosťou od 01.01.2013. Rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 29.04.2014 č. k. 4C/343/2013 -43 bolo určené, že navrhovateľ nie je otcom maloletého C. P., A.. XX.XX.XXXX z matky N. P.O.. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 03.06.2014. Rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 24.06.2014 č. k. 9P/164/2014 - 10 bola zrušená vyživovacia povinnosť navrhovateľa na maloletému C., s účinnosťou od 01.07.2014.

Predmetom konania je zaplatenie výživného navrhovateľom na maloletého C. z a obdobia od 01.07.2002 do 31.08.2013 v celkovej výške 5.693,82 eura. Odporkyňa s návrhom nesúhlasila, keď poukázala nato, že navrhovateľ vedel od začiatku, že maloletý C. nie je jeho syn a súčasne vzniesla námietku premlčania.

Podľa § 79 ods. 1 - 2 Zákona o rodine, Kto celkom alebo sčasti splnil za iného vyživovaciu povinnosť, je oprávnený od neho požadovať úhradu tohto plnenia a úroky z omeškania podľa predpisov občianskeho práva.

Toto právo sa premlčuje podľa osobitného predpisu.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 77 ods. 1, 2 Zákona o rodine, Právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Práva na jednotlivé opakujúce sa plnenia výživného a ostatné práva na peňažné plnenia vyplývajúce z tohto zákona sa premlčujú.

Podľa § 110 Zákona o rodine, Ak tento zákon neustanovuje inak, použijú sa ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Podľa § 100 ods. 1 OZ, Právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 101 OZ, Pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa § 3 ods. 1 OZ, Výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa § 517 ods. 2 OZ, Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., Výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Citované ustanovenie § 79 Zákona o rodine sa týka plnenia výživného za iného. Ustanovenie predpokladá, že vyživovaciu povinnosť plnila iná osoba než povinný. Aplikácia tohto ustanovenia prichádza do úvahy aj v prípade úspešného zapretia otcovstva. Tým, že došlo k zapretiu otcovstva k maloletému dieťaťu došlo k plneniu výživného na dieťa za niekoho iného a preto ten, kto plnil má právo domáhať sa finančnej náhrady voči skutočnému otcovi dieťaťa, ku ktorému sa následne určí otcovstvo. V prípade, že k určení otcovstva nedôjde, muž ktorý úspešne zaprel otcovstvo môže nárok na úhradu plnenia výživného na dieťa uplatniť aj voči matke dieťaťa, keďže u nej sa z uvedeného dôvodu koncentruje vyživovacia povinnosť k dieťaťu. Rozsah nároku podľa citovaného zákonného ustanovenia nie je jednoznačne určený súčtom jednotlivých čiastok, ktoré boli za iného plnené, ale okolnosťou, či táto suma zodpovedá schopnostiam a možnostiam rodiča výživné v predmetnom čase poskytovať tak, ako to upravuje ustanovenie § 75 Zákona o rodine, podľa ktorého pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. To znamená pre daný prípad, že treba vychádzať zo schopností a možností odporkyne, akoby bolo v jej schopnostiach a možnostiach počas predmetného obdobia prispievať na výživu dieťaťa. To znamená, že treba osobitne zvážiť nárok uplatnený podľa § 79, keď sa uplatňuje voči matke, tak ako je to v danej veci, teda voči odporkyňi, v prípade že otec dieťaťa nebol určený, teda treba zvážiť i tú skutočnosť, či riadne plnila svoju vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu a aké boli pomery na jej strane z hľadiska schopností a možností. To znamená, že rozsah nároku podľa § 79 nemusí byť rovnaký s vynaloženými čiastkami, ktoré plnil muž, u ktorého došlo k úspešnému zapretiu otcovstva. Je potrebné zistiť, či po narodení dieťaťa bola matka zamestnaná a s akým príjmom, rovnako ako bol jej príjem aj v prípade, že bola nezamestnaná, či mohla prispievať na výživu maloletého dieťaťa, prípadne aj za druhého rodiča.

Pre uplatnenie nároku na plnenie výživného za iného platí všeobecná 3-ročná premlčacia doba (§ 101 OZ). Začiatok plynutia 3-ročnej premlčacej doby je vymedzený dňom, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz, čo závisí od okolností konkrétneho prípadu. Napr. v prípade, že dôjde k následnému určení otcovstva premlčacia lehota začína plynúť právoplatnosťou rozsudku o určení otcovstva. Z ustanovenia § 101 OZ vyplýva, že premlčacia doba je 3-ročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Právo môže byť vykonané prvý raz, keď vznikne možnosť podať na jeho základe žalobu.

Z ustanovenia § 3 ods. 1 vyplýva, že výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávnych vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Ide predovšetkým o ustanovenie zakazujúce taký výkon práv a povinností, ktorý by bol v rozpore s pravidlami demokratickej spoločnosti a jej morálky, s princípmi právneho štátu a občianskej spolupatričnosti. Definícia dobrých mravov nie je nikde normatívne upravená. Pojmom dobré mravy možno rozumieť pravidlá morálneho charakteru, aj keď za určitých okolností môžu nadobudnúť povahu právnej normy.

Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že sú splnené predpoklady navrhovateľa uplatniť si nárok titulom plnenia za iného, pretože tento úspešne zaprel otcovstvo k maloletému C. a tak mu vzniklo právo domáhať sa náhrady nákladov vynaložených na dieťa. Nakoľko k maloletému C. nedošlo k určení otcovstva, čo aj samotná matka uviedla, že odmieta označiť prirodzeného otca dieťaťa, tento nárok bolo možné podať aj voči matke dieťaťa, teda voči odporkyňi, keďže je splnený ďalší predpoklad, že nie je v čase rozhodovania o návrhu navrhovateľa známy otec dieťaťa. Ako už bolo konštatované vyššie, pre rozsah tejto náhrady nie je určujúce len to, koľko navrhovateľ na výživu maloletého C. vynaložil, ale aj schopnosti a možnosti matky. Navrhovateľ si svoj nárok uplatňuje za obdobie od 01.07.2002 do 31.08.2013, po ktorú dobu si riadne plnil svoju vyživovaciu povinnosť, čo potvrdila i odporkyňa na pojednávaní dňa 19.08.2015.

V konaní odporkyňa vzniesla námietku premlčania, ktorou sa súd musel zaoberať. Z dokazovania vyplýva, že navrhovateľ si mohol svoj nárok voči odporkyňi uplatniť po právoplatnosti rozsudku o zapretí jeho otcovstva k maloletému C., k čomu došlo dňa 03.06.2014, pričom návrh na súd podával

30.01.2015, teda v 3-ročnej premlčacej dobe. Nakoľko ide o nárok plnenia za iného, teda vyživovacej povinnosti na základe rozsudkov tunajšieho súdu súd posudzoval plynutie premlčacej doby zohľadňujúc jednotlivé platby výživného a to za obdobie troch rokov pred podaním návrhu, k čomu došlo 30.01.2015. Preto podľa súdu nárok navrhovateľa nie je premlčaný za čas od 30.01.2012 do 30.01.2015. Výška vyživovacej povinnosti bola u navrhovateľa voči C. upravená v rozsudku v konaní sp. zn. 9P/ 16/2001 vo výške 60 eur, kde bolo určené výživné počnúc od 01.01.2011 a táto výška výživného bola rovnako upravená a určená na maloletého C., aj keď boli zmenené práva a povinnosti k maloletému a zverené dieťa starej matke, rozsudkom zo dňa 24.10.2012 č. k. 9P/245/2012 -34, k čomu došlo s účinnosťou od 01.12.2012. Takže v období, o ktorom možno hovoriť, že je daný dôvodne nárok vzhľadom na vznesenú námietku premlčania, t. j. od 30.01.2012 do uplatneného predmetného obdobia, t. j. do 31.08.2013, kedy platil navrhovateľ výživné na maloletého C. vo výške 60 eur.

Podľa súdu priznanie nároku navrhovateľovi za širšie obdobie, teda pred dátumom 01.12.2012, by nebolo ani v súlade s dobrými mravmi tak, ako to má na mysli § 3 OZ, podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Súd vychádzal zo skutočností, že ako vyplýva z výpovede odporkyne ale aj svedkyne G. Y., navrhovateľ od samého začiatku, teda už keď očakávala odporkyňa narodenie maloletého C. a aj potom ako sa narodil, mal vedomosť o tom, že nie je skutočným otcom dieťaťa, čo súviselo aj s tým, že pomerne krátko po narodení maloletého C., ktorý sa narodil 06.07.1999, došlo k rozvodu manželstva účastníkov, k čomu došlo 28.02.2001 rozsudkom citovaným vyššie, právoplatným dňa 11.04.2001. Svedčí o tom aj výpoveď samotného navrhovateľa, keď vo svojej výpovedi uviedol, že pri rozvode manželstva tvrdil, že maloletý C. nie je jeho syn. O uvedenom svedčia aj nezhody medzi účastníkmi a fyzické napádanie odporkyne navrhovateľom. Takže svedčí o tom samotná výpoveď odporkyne a svedkyne G. Y., keď uviedla, že navrhovateľ vedel o tom, že nie je otcom, čo súviselo s tým, že fyzicky napádal odporkyňa práve kvôli tomu, že má s iným mužom dieťa. To znamená, že pokiaľ navrhovateľ mal vedomosť o tom, že nie je skutočným otcom dieťaťa mal možnosť podať návrh na zapretie otcovstva skôr, ako to urobil v skutočnosti.

V neposlednom rade bolo potrebné prihliadať aj na schopnosti a možnosti odporkyne riadne si plniť svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletému C. zohľadňujúc aké boli pomery na jej strane v predmetnom období, ako si túto svoju povinnosť plnila, či už svojou osobnou starostlivosťou alebo konkrétnymi sumami výživného, najmä v čase keď bol maloletý C. zverený do starostlivosti starej matke rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 24.10.2012 č. k. 9P/245/2012- 34, kedy bolo určené na výživné odporkyne, ale aj navrhovateľovi na syna P. sumou 80 eur každému a na C. každému sumou 60 eur, teda i odporkyni, s účinnosťou od 01.12.2012, ktorej táto vyživovacia povinnosť neskôr rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 09.04.2013 č. k. 11P/39/2013 -45 bola zvýšená na sumu 80 eur s účinnosťou od 01.01.2013. Ako vyplýva z výpovede matky - odporkyne, v čase keď sa rozhodovalo o zverení starej matke a jej vyživovacej povinnosti jej príjem bol cca 1.200 eur a pracovala v Rakúsku. Podstatnejšie je však predchádzajúce obdobie, keď ako vyplýva z vyššie uvedeného dokazovania, bola nezamestnaná.

Posudzujúc primeranosť rozsahu náhrady uplatnenej navrhovateľom, súd za určujúce bral do úvahy schopnosti a možnosti odporkyne tak ako to má na mysli citované ustanovenie § 75 ods. 1 Zákona o rodine. Predmetom rozhodovania o nároku navrhovateľa, vzhľadom na vyššie uvedené je obdobie od 30.01.2012 do 31.08.2013, teda obdobie, v ktorom navrhovateľ prispieval na výživu maloletého C. mesačne sumou 60 eur na základe citovaných rozhodnutí súdu. V čase rozhodovania o zvýšení výživného na sumu 60 eur v konaní sp. zn. 9P/16/2011 maloletý C. sa nachádzal v osobnej starostlivosti matky, teda odporkyne, ktorá osobne zabezpečovala starostlivosť o neho, a tiež starostlivosť o maloletého P.. Odporkyňa v tom čase bola dobrovoľne nezamestnaná zo zdravotných dôvodov. Uzavrela manželstvo s manželom, ktorý žil v Rakúsku, ktorého tam navštevovala. Obe deti sa nachádzali vo výchove a opatere odporkyne dovtedy, kým nedošlo k zmene rozsudku o úprave práv a povinností k maloletým deťom rozsudkom tunajšieho súdu v konaní sp. zn. 9P/245/2012, v ktorom konaní obe deti boli zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky. Účastníkom určená vyživovacia povinnosť na maloletého P. v sume 80 eur a maloletého C. po 60 eur mesačne. Naďalej odporkyňa tom v čase úpravy výživného k dieťaťu bola vydatá a žila vo Viedni. Neskôr v konaní sp. zn. 11P/39/2013 jej s účinnosťou od 01.01.2013 bola zvýšená vyživovacia povinnosť na maloletého C. mesačne sumou 80 eur. V čase rozhodovania bolo zistené, že na základe dohody o pracovnej činnosti od 31.10.2011 do 31.12.2012 dosahovala príjem 130 eur mesačne. Bola vedená ako opatrovatelka starých ľudí od 15.01.2013 a v januári 2013 z tejto činnosti mala príjem 635,92 eura. Vyživovaciu povinnosť mala naďalej voči dvom deťom.

Vzhľadom na uvedené plnenie si vyživovacej povinnosti odporkyňou osobnou starostlivosťou o deti a riadnym plnením si svojej vyživovacej povinnosti, ako aj na základe rozhodnutí okresného súdu, posudzujúc schopnosti a možnosti odporkyne riadne si plniť svoju vyživovaciu povinnosť za primerané z jej strany súd považoval výšku vyživovacej povinnosti, vzhľadom na predmetné obdobie voči maloletému C. mesačne po 20 eur, ktorou sumou mohla ešte odporkyňa prispievať na výživu maloletého. Za obdobie od 30.01.2012 do 31.08.2013 to predstavuje 19 mesiacov po 20 eur, t. j. 380 eur. Pri posudzovaní výšky vyživovacej povinnosti súd bral zreteľ nato, že odporkyňa sa osobne starala o maloleté deti a vzhľadom na pomery na jej strane nebolo možné očakávať od odporkyne, že je schopná si plniť vyživovaciu povinnosť v takom rozsahu, akoby ju plnili obaja rodičia voči dieťaťu. Rovnako aj v čase zverenia dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti odporkyňa si svoju povinnosť plnila. Ako sama uviedla, deťom dávala ešte navyše, keďže sa nachádzali v starostlivosti jej matky. Preto vzhľadom na vyššie uvedené súd zaviazal odporkyňu zaplatiť navrhovateľovi sumu 380 eur s úrokom z omeškania od 30.01.2015 tak ako to bolo uplatnené navrhovateľom, t. j. od podania návrhu, ktorá výška úroku z omeškania je v súlade s ustanovením § 517 ods. 2 OZ a § 3 nariadenia vlády.

Vo zvyšku súd návrh zamietol, keď prihliadol na vznesenú námietku premlčania odporkyňou. Ďalej na rozpor s dobrými mravmi, v prípade priznania nároku navrhovateľovi v širšom rozsahu z dôvodu, že z dokazovania vyplynulo, že už skôr mal vedomosť o tom, že nie je otcom maloletého C. a v prípade, že boli na jeho strane takéto pochybnosti mal možnosť podať návrh na zapretie otcovstva už skôr. Ďalej neopodstatnenosť nároku v širšom rozsahu vyplýva aj zo schopností a možností odporkyne riadne si plniť svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletému C. poukazujúc nato, že v období predchádzajúcom nedosahovala príjem taký, aby okrem už poskytovanej starostlivosti o maloletého C. a plnenie si vyživovacej povinnosti mohla navyše, okrem toho čo už bolo z jej strany poskytované, ešte poskytovať. Z týchto dôvodov súd návrh navrhovateľa vo zvyšku zamietol.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 2 O.s.p. tak, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, vzhľadom na čiastočný úspech v konaní, pričom odporkyňa takúto náhradu ani nežiadala.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne v dvoch vyhotoveniach, cestou Okresného súdu Topoľčany na Krajský súd v Nitre.

Podľa § 205 ods. 1, 2, 3 O.s.p., V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Exekučný poriadok), ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.